

Dosarul nr.3ra-877/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: S. Stratan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu)

DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Luiza Gafton
Victor Burduh

examinând cererea de recurs declarată de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenienți accesorii Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale și Centru de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis apelurile declarate de către Primarul general al mun. Chișinău și Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale, s-a casat hotărârea din 6 octombrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 27 decembrie 2016, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenienți accesorii Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale și Centru de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, s-a dispus transmiterea, cu titlul gratuit, a unui autoturism de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat în conformitate cu art. 64 a Legii nr. 436-XVI din 28 octombrie 2006 privind administrația publică locală a

efectuat controlul legalității deciziei menționate și consideră că aceasta contravine prevederilor legislației în vigoare.

Potrivit art. 68 a Legii nr. 436-XVI din 28 octombrie 2006, prin notificarea nr. 1304/OT4-2124 din 10 noiembrie 2016, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat Primarului general al mun. Chișinău anularea dispoziției nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, cu privire la transmiterea autoturismului, ca fiind emisă contrar legislației.

Conform art. 15 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ după examinarea notificării, organul emitent, respectiv Primarul general al mun. Chișinău, urma să efectueze una dintre cele două acțiuni prevăzute de lege, să respingă cererea sau să o admită cu modificarea sau abrogarea actului litigios.

Reclamantul a susținut că prin răspunsul nr. 02-119/8288 din 16 decembrie 2016, Primarul general al mun. Chișinău a comunicat că nu există temei de anulare a actului contestat.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat prezenta acțiunea în judecată în conformitate cu art. 68 alin. (3), (4) a Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care prevede că, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

Consideră reclamantul că la adoptarea dispoziției contestate, Primarul general al mun. Chișinău a ignorat prevederile pct. 9 din Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901 din 31 decembrie 2015, care prevede că temei pentru transmiterea bunurilor proprietate publică constituie decizia de transmitere, adoptată de organul împuternicit, în conformitate cu legislația și prevederile punctului 10 din prezentul Regulament. Decizia de transmitere a bunurilor proprietate publică se adoptă de: autoritatea administrației publice locale – în cazul trecerii bunurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale din domeniul public în domeniul privat al proprietății publice a unității administrativ-teritoriale și invers.

De asemenea reclamantul a menționat că, Primarul general al mun. Chișinău la adoptarea dispoziției nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, cu privire la transmiterea autoturismului, urma să țină cont și de prevederile art. 14 alin. (2), pct. 3 lit. b) din legea nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, potrivit căruia pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului).

Reclamantul a relatat că Primarul general al mun. Chișinău nu are competența de a dispune transmiterea unui bun de la balanța unei instituții la balanța altei instituții, precum și nici nu dispune de competența de a instituie Comisia de

transmitere a bunului, aceasta fiind prerogative exclusive a Consiliului municipal Chișinău.

Solicită, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, anularea dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, cu privire la transmiterea, cu titlul gratuit, a unui autoturism de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil.

Prin hotărârea din 6 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea, s-a anulat dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, cu privire la transmiterea, cu titlul gratuit, a unui autoturism de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil (f.d. 95-99).

Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis apelurile declarate de către Primarul general al mun. Chișinău și Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 octombrie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 139-145).

La 8 mai 2018, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, cu privire la transmiterea, cu titlul gratuit, a unui autoturism de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil a fost adoptată cu respectarea prevederilor actelor normative în vigoare.

Recurentul susține că prevederile art. 14 alin. (2), pct. 3 lit. b) din legea ne. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, clar reglementează că consiliul local administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului).

Consideră recurentul că Primarul general al mun. Chișinău nu are competența de a dispune transmiterea unui bun de la balanța unei instituții la balanța altei instituții, precum și nici nu dispune de competența de a institui Comisia de transmitere a bunului, aceasta fiind prerogative exclusive a Consiliului municipal Chișinău.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 4 iunie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Primarului general al mun. Chișinău, Direcției generală economie, reforme și relații patrimoniale și Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, intimații nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată în termen recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la 8 mai 2018 împotriva deciziei Curții de apel Chișinău din 22 martie 2018.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărîrii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018 și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs notează că circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare, denotă că la 27 octombrie 2016, administrația Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil a solicitat transmiterea cu titlul gratuit a unui autoturism de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil.

Prin dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, s-a dispus transmiterea, cu titlul gratuit, a unui autoturism de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil (f.d. 6-7).

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat în conformitate cu art. 64 a Legii nr. 436-XVI din 28 octombrie 2006 privind administrația publică locală a efectuat controlul legalității deciziei menționate și consideră că aceasta contravine prevederilor legislației în vigoare.

În temeiul art. 68 al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a supus controlului de legalitate dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016, cu privire la transmiterea autoturismului, iar prin notificare nr. 1304/OT4-2124 din 10 noiembrie 2016, a solicitat Primarului general al mun. Chișinău anularea dispoziției, ca fiind emisă contrar legislației, (f.d. 8-9).

Prin răspunsul nr. 02-119/8288 din 16 decembrie 2016, Primarul general al mun. Chișinău a comunicat că nu există temei de anulare a actului contestat (f.d. 10).

Ca rezultat, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenienți accesorii Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale și Centru de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil cu privire la contestarea actului administrativ.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a admis acțiunea, depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și a anulat dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 1236-d din 31 octombrie 2016 cu privire la transmiterea autoturismului.

Nefiind de acord cele constatate de instanța de fond, Primarul general al mun. Chișinău și Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale au declarat apel, iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, au fost admise cererile acestora și casată integral hotărârea primei instanțe, fiind adoptată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor pricinii, fapt care constituie temei de casare a deciziei pronunțate și menținere a hotărârii primei instanțe din următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: (b) a aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

Prin urmare, în corespundere cu art. 14 alin. (2) lit. b) di legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la

art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului).

De fapt, în sensul art. 2 din Legea nr. 121 din 4 mai 2007 privind administrarea și dezetimizarea proprietății publice, administrarea proprietății publice reprezintă activitate ce ține de exercitarea și modificarea dreptului de proprietate al statului și/sau al unităților administrativ-teritoriale.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) din Legea nr. 121 din 4 mai 2007 privind administrarea și dezetimizarea proprietății publice, împuternicirile de proprietar al patrimoniului unității administrativ-teritoriale sînt exercitate de consiliul local în numele unității administrativ-teritoriale.

Raportînd prevederile normelor de drept nominalizate la situația de fapt existentă, prima instanță corect a ajuns la concluzia că doar Consiliul municipal Chișinău are competența de a decide asupra transmiterii automobilului de la balanța Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale la balanța Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil.

Mai mult ca atît, la caz se va remarca și faptul că temeiurile și modul de transmitere a întreprinderilor, subdiviziunilor lor și a unor obiecte aparte în cadrul unei autorități a administrației publice (minister, departament, autoritatea centrală de specialitate asimilată la acestea sau autoritatea administrației publice locale), precum și din gestiunea unei autorități a administrației publice în gestiunea altei autorități a administrației publice sunt stabilite în Regulamentul cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901 din 31 decembrie 2015.

Conform prevederile pct. 9 din Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901 din 31 decembrie 2015, temei pentru transmiterea bunurilor proprietate publică constituie decizia de transmitere, adoptată de organul împuternicit, în conformitate cu legislația și prevederile punctului 10 din prezentul Regulament.

În conformitate cu prevederile pct. 10 subpct. 3 lit. a) din Regulamentul cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901 din 31 decembrie 2015, decizia de transmitere a bunurilor proprietate publică se adoptă de: autoritatea administrației publice locale – în cazul trecerii bunurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale din domeniul public în domeniul privat al proprietății publice a unității administrativ-teritoriale și invers.

Raportînd situația de fapt la normele de drept material citate, instanța de recurs menționează că Primarul General al municipiului Chișinău nu are competența de a decide asupra transmiterii bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale.

Colegiul lărgit notează că nu sunt aplicabile speței în cauză prevederile art. 29 alin. (1), lit. g) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală care prevede că primarul general răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale municipiului, or răspunderea primarului de administrarea bunurilor domeniului public, nu se echivalează cu însuși administrarea propriu zisă, a cărei competență exclusivă este a consiliului local.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenienți accesorii Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale și Centru de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliul stabil cu privire la contestarea actului administrativ.

Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 octombrie 2017 se menține.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Victor Burduh